

Mahsulot sifatini nazorat qilish - bu mahsulotning bir yoki bir nechta xususiyatlarini o'lchash, sinash, baholash va olingan natijalarni belgilangan talablar bilan taqqoslash bo'yicha harakatlar majmui.

Sifatni boshqarishning asosiy operatsiyalari quyidagilarni o'z ichiga oladi.

-belgilangan vaqtda ob'ektning (xom ashyo, yarim tayyor mahsulot va boshqalar) haqiqiy holatini aniqlash;

-vaqt va vaqt ichida ob'ektlarning holati va xatti-harakatlarini bashorat qilish;

-texnologik jarayonning zarur parametrlarini (saqlash, qayta ishlash, sotish) ta'minlash va rioya qilishda xom ashyo, yarim tayyor mahsulotlar holati va xatti-harakatlaridagi o'zgarishlar.

Mahsulotlarning standartlarga muvofiqligini aniqlash uchun kiruvchi xom ashyo, yarim tayyor mahsulotlar etkazib beruvchilardan, boshqa korxonalaridan yoki ishlab chiqarish ishtirokchilaridan olinayotganda ular tomonidan keladigan sifat nazorati. Oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarishda ishlatiladigan xom ashyo, mahsulotlar va yarim tayyor mahsulotlar normal hujjatlar, sanitariya me'yorlari talablariga javob berishi va muvofiqlik sertifikatini va (yoki) sifat sertifikatini bo'lishi kerak.

Sut va sut mahsulotlarini ishlab chiqarish uchun chorvachilik mahsulotlarini veterinariya guvohnomalarisiz, yaroqlilik muddati (saqlash muddati) bo'lgan mahsulotlar, muvofiqlik sertifikatlarisiz, me'yoriy hujjatlar talablariga javob bermaydigan mahsulotlar, oziq-ovqat xom ashyolari va butlovchi qismlaridan foydalanish taqiqlanadi, shuningdek SanPiN42-123 ovqatlanish korxonalarida foydalanish taqiqlanadi.

Xom ashyoni tekshirish tartibi sut va sut mahsulotlarining sifatini nazorat qilish bo'yicha tegishli ko'rsatmalarda keltirilgan. Agar olingan mahsulotning sifati sertifikat yoki yuk varaqasiga mos kelmasa, saqlashchi korxonalar rahbari bilan birgalikda dalolatnoma tuzadi. Namunalar sifati jihatidan shubhali bo'lgan mahsulotlardan olinadi va tahlil uchun oziq-ovqat laboratoriyasiga yuboriladi. Ishlab chiqarishda past sifatli xom ashyolardan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi. Belgilangan tartibda etkazib beruvchiga da'volar taqdim etiladi. Tovarlarini qabul qiladigan kompaniya rahbari yoki moddiy javobgar shaxs. Ular me'yoriy hujjatlarning qat'iy yozuvini yuritadilar va ularga o'zgartirishlar kiritadilar.

Texnologik jarayonning muayyan bosqichlarida operatsion sifat nazorati, uni amalga oshirishning to'g'riligini aniqlash va xatcho'plar standartlari va ishlab chiqarish texnologiyalari buzilishlarini o'z vaqtida aniqlash lozim.

Sut va sut mahsulotlari sifatiga, birinchi navbatda ishlab chiqarish boshlig'i va xarid qilish korxonalarida, shuningdek, texnik nazorat bo'limi yoki texnologik laboratoriya defektori javob beradi. Chunki bunday vaziyatda mahsulotning iste'molchiga yetib borgungacha bo'lgan vaqtda sut va sut mahsulotlarining o'z xususiyatini, sifatini, ta'mini va foydaliligini yo'qotmasligini oldini olish juda muhim sanaladi. So'ngra sut va sut mahsulotini qayta ishlab chiqarish jarayonining yakuniy bosqichida qabul qilish nazorati, uning sotilishi yoki etkazib berishga yaroqliligi to'g'risida qaror qabul qilinadi.

Xulosa sifatida aytishimiz mumkinki oziq-ovqat mahsulotlari tarkibiga kiradigan sut va sut mahsulotlarining yuqoridagi mezonlar asosida sifatli ishlab chiqarilishi, albatta saqlash muddatini uzaytirishga va iste'molchiga foydalilik xususiyatini yo'qotmasdan yetib borishiga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Normaxmatov R. va boshk. Tovarshunoslik. Darslik. -T.: <<Mehrab>2004. - 200 b.
2. Kosimjonov M.O. Fizik-kimyoviy taxlilning zamonaviy usullari Darslik.ouMTV. 2009, -255b.
- 3.. Muxamedov B.E. Metrologiya, texnologik parametrlarnio'lchash usullari vaasboblari./Darslik. -T.: <<O'qituvchi>., 1991. -250 b.

O' ZBEKISTON TEMIR YO'LLARIDA BF70 TIPIDAGI SHPALLARDAN FOYDALANISH VA ULARNING CHIDAMLILIGI VA SHIKASTLANISHLARINI TADQIQOT ZARURATINI ASOSLASH

Ergashev B.Y

2-kurs magistratura talabasi

Toshkent davlat transport universiteti, O'zbekiston

Ergashev Sh.Y

4-kurs bakalavr talabasi

Toshkent davlat transport universiteti, O'zbekiston

Muzaffarova M.K

PhD, dotsent

Toshkent davlat transport universiteti, O'zbekiston

Annotasiya: *Maqolada temir-beton shpallar, aynan, BF70 tipidagi shpallar uchun qo'yiladigan talablar, afzalliklari va kamchiliklari keltirilgan. Ularning "O'zbekiston temir yo'llari" AJ temir yo'llarida relslarga tayanch sifatida tanlanishi asoslab berildi. Ushbu turdagi shpallarning foydalanish muddatini uzaytirish maqsadida bu turdagi shpallarning chidamliligi, shikastlanishini o'rganish va nuqsonlarning sabablarini aniqlab ularni bartaraf etish ishlari keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *shpal, BF70 turi, mustahkamlik, yorilishga chidamlilik, texnologik afzalliklar, elastik mahkamlagich, xarajatlarni minimallashtirish.*

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida transport salohiyatini yanada rivojlantirish bo'yicha aniq maqsadli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda, bu esa mamlakatimizning siyosiy va iqtisodiy mustaqilligini mustahkamlash, jahon hamjamiyatiga faol integratsiyalashuvini ta'minlashga xizmat qilmoqda. 2022-2026-yillarda Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasining asosiy maqsadlaridan biri barcha transport turlari bilan birgalikda yagona transport tizimini rivojlantirish, jumladan, tashqi savdo uchun transport tizimida "yashil yo'laklar" va tranzit imkoniyatlarini kengaytirishdan iborat, shuningdek, tranzit yuk aylanmasi hajmini 15 million tonnagacha oshirish [1, 2].

Buni hisobga olgan holda, transport samaradorligini oshirish va poezdlar harakati xavfsizligini ta'minlash uchun temir yo'lning asosiy elementlarining ishonchligini oshirish, shuning uchun uzoq vaqt davomida yo'l ustki tuzilmasi holatini tegishli darajada bilish zarur [3, 4]. Shundan kelib chiqqan holda, yo'l elementlarining eskirish jarayonlarini, shu jumladan shpallar holatining o'zgarishini o'rganish katta ahamiyatga ega.

Hammaga ma'lumki, shpallar an'anaviy va eng keng tarqalgan rels asosining turidir. Umuman olganda, shpallar relslardan bosimni qabul qilib, uni balast qatlamiga o'tkazish uchun xizmat qiladi; temir yo'l iziga dinamik ta'sirlarni elastik o'zgartiradi; yo'l kengligining doimiylikini va ballast bilan birgalikda gorizontaal va vertikal tekisliklarda rels-shpal panjarasining barqarorligini ta'minlaydi.